

Asia: VN/3884/2020

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma

Lausunnonantajan näkemykset saavutettavuuden edistämisen tavoitteista

Tavoite 1

1

Lisähuomioita tavoitteesta 1

-

Tavoite 2

1

Lisähuomioita tavoitteesta 2

-

Tavoite 3

1

Lisähuomioita tavoitteesta 3

-

Tavoite 4

2

Lisähuomioita tavoitteesta 4

Mitä tietoa opiskelijoista kerätään? Hyvä asia on, että tietoa kerätään, mutta koottu tieto voi olla vääristynyttä, koska kaikkea tietoa ei voi kerätä (esim. terveystiedot).

Tavoite 5

2

Lisähuomioita tavoitteesta 5

Tämän lisäksi tarvitaan ehdottomasti kansallinen työryhmä/ työrukkanen, joka ohjaa ja tukee korkeakoulujen käytännön työtä saavutettavuuden edistämässä. Tutkimus sinänsä on hyvä asia, mutta tarvitaan myös koordinoitua hyviä käytänteitä ja vertaiskehittämistä edistävä toimintamalli.

Tavoite 6

1

Lisähuomioita tavoitteesta 6

-

Tavoite 7

1

Lisähuomioita tavoitteesta 7

-

Tavoite 8

1

Lisähuomioita tavoitteesta 8

Myös opinto-ohjaajien koulutuksessa tarvitaan saavutettavuustietoutta - heillä on todella tärkeä rooli saavutettavuuden edistämässä korkeakouluissa.

Erytisopettajia tarvitaan myös korkeakouluissa ja tällöin tarvitaan erityisopettajakoulutuksen suuntaamista myös korkeakoulumaailmaan.

Korkeakouluissa tarvitaan pedagogisesti päteviä opettajia - vaatimus opettajankoulutuksesta.

Tavoite 9

1

Lisähuomioita tavoitteesta 9

-

Tavoite 10

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

Myös opiskelijoiden tarpeisiin.

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 10

-

Tavoite 11

1

Lisähuomioita tavoitteesta 11

-

Tavoite 12

1

Lisähuomioita tavoitteesta 12

Erittäin tärkeä tavoite.

Tavoite 13

1

Lisähuomioita tavoitteesta 13

-

Tavoite 14

1

Lisähuomioita tavoitteesta 14

Erittäin tärkeä tavoite.

Tavoite 15

1

Lisähuomioita tavoitteesta 15

Opiskelijoiden rooli on tärkeä, tällöin myös opiskelijoiden moninaisuus tulisi huomioida.

Tavoite 16

1

Lisähuomioita tavoitteesta 16

Myös henkilöstö tulisi huomioida.

Tavoite 17

1

Lisähuomioita tavoitteesta 17

Erittäin tärkeä tavoite, mutta määriteltävä tarkemmin. Tavoite edellyttää osaamista.

Tavoite 18

1

Lisähuomioita tavoitteesta 18

Tärkeä tavoite! Edellyttää toteuttavaa ja osaavaa henkilöstöä: opettajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat, hyvinvointipalvelut. Jokaisessa korkeakoulussa ei kuitenkaan voisi olla erilaisia tapoja vaan olisi tärkeää, että valtakunnallisesti toimittaisiin suunnitelmallisesti ja toimitatavoissa olisi yhtenäisyyksiä. Tavoite perustuu oppimisen lainalaisuuksiin.

Tavoite 19

1

Lisähuomioita tavoitteesta 19

Todella tärkeä tavoite.

Tavoite 20

1

Lisähuomioita tavoitteesta 20

Tämä on tärkeä tavoite. Oppimisvaikeuksien huomiointiin ja mielen hyvinvoinnin tukemiseen on oltava myös osaamista. Nämä teemat ovat heikosti tausta-aineistossa esillä, vaikka näitä opiskelijoita on paljon korkeakoululuissa.

Tavoite 21

1

Lisähuomioita tavoitteesta 21

Tärkeä tavoite.

Tavoite 22

1

Lisähuomioita tavoitteesta 22

Tutkimuksen lisäksi tarvitaan myös hyviä käytäntöjä ja rakenteita.

Tavoite 23

1

Lisähuomioita tavoitteesta 23

Tarvitaan myös osaamista.

Tavoite 24

1

Lisähuomioita tavoitteesta 24

-

Tavoite 25

1

Lisähuomioita tavoitteesta 25

-

Tavoite 26

1

Lisähuomioita tavoitteesta 26

-

Tavoite 27

3

Lisähuomioita tavoitteesta 27

Jonkin verran rallinen tavoite - miten liittyy saavutettavuuden edistämiseen.

Määrällinen tavoite ilman laadullisia toimenpiteitä.

Tavoite 28

3

Lisähuomioita tavoitteesta 28

Kyse työvoimapolitiisesta näkökulmasta. Kuulostaa, että korkeakoulut vastaisivat kaikesta. Valtavan suuri tavoite, joka sisältää paljon toimenpiteitä.

Tavoite 29

3

Lisähuomioita tavoitteesta 29

Spesifi tavoite. Työvoimapolitiinen näkökulma. Liittyykö tämä korkeakoulun saavutettavuus - näkökulmaan?

Tavoite 30

2

Lisähuomioita tavoitteesta 30

Koskee kaikkia opiskelijoita.

Tavoite 31

1

Lisähuomioita tavoitteesta 31

-

Tavoite 32

1

Lisähuomioita tavoitteesta 32

-

Tavoite 33

1

Lisähuomioita tavoitteesta 33

-

Tavoite 34

1

Lisähuomioita tavoitteesta 34

-

Tavoite 35

1

Lisähuomioita tavoitteesta 35

Yhteistyö tilojen käyttäjien kanssa on tärkeä tavoite. Esimerkiksi kukin korkeakoulu kokoaa kokemuskäyttäjryhmän, joka esim. pyörätuolin käyttäjä, kuuro, näkövammaisen opiskelija/työntekijä kiertävät tilat.

Tavoite 36

1

Lisähuomioita tavoitteesta 36

Digipalvelulaki velvoittaa. Saavutettavuus on otettava huomioon koko ajan, kun suunnitellaan digipalveluja. Todella tärkeä kohta.

Tavoite 37

1

Lisähuomioita tavoitteesta 37

Laaja, kattaa koko väestön.

Tavoite 38

1

Lisähuomioita tavoitteesta 38

-

Tavoite 39

1

Lisähuomioita tavoitteesta 39

-

Tavoite 40

1

Lisähuomioita tavoitteesta 40

Henkilöstön tietotekniset taidot ovat tärkeitä - henkilöstökoulutuksessa tulisi huomioida perustietotekniset taidot. Täydennys: .. muodoissa ja sisällöissä - siis ei vain muodoissa eli otetaan kaikessa huomioon.

Tavoite 41

2

Lisähuomioita tavoitteesta 41

Miten myös ammattikorkeakouluihin mahdollistuisivat valmentavat koulutukset? Valmentavat koulutukset myös ammattikorkeakoululakiin.

Tavoite 42

2

Lisähuomioita tavoitteesta 42

Spesifitavoite. Sinänsä ihan hyvä ohjelma. Tavoitteissa painottuu maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden näkökulmat.

Tavoite 43

-

Lisähuomioita tavoitteesta 43

Voi olla hyvä tavoite, mutta ei päde kaikkiin ryhmiin, esim. vammaisuuden kohdalla on myös tietoturvakysymys. Ongelmana on tunnistaminen - ihmiset eivät saa itse päättää, mihin ryhmään kuuluvat, jonka seurauksena voivat myös ryhtyä välttämään järjestelmää.

Huomioitava myös muodostuuko tästä rekisteri? Ryhmien tunnistaminen tärkeämpää kuin yksittäisten opiskelijoiden poimiminen - yhdenvertaisuus lähtökohtana.

Tavoite 44

1

Lisähuomioita tavoitteesta 44

Hyvä tarkennus, että huomioidaan monipuolisesti.

Tavoite 45

2

Lisähuomioita tavoitteesta 45

Hankkeenomainen tavoite, aihe on hyvä.

Tavoite 46

1

Lisähuomioita tavoitteesta 46

Tärkeä tavoite, laajennettava vielä: rasistinen ja muu syrjivä kielenkäyttö. Toimintapaohjeistus on ajan tasalla ja nollatoleranssi syrjivään kielenkäyttöön.

Tavoite 47

1

Lisähuomioita tavoitteesta 47

Tavoite on kaikkia koskeva, ei vain maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita koskeva. Eli laajennettava koskemaan kaikkia, esim. opiskelijoita, joilla on oppimisvaikeuksia.

Ensimmäinen lause on tärkeä. Tärkeää on, että kuvataan tarveharkintaisen tuen tarpeen tunnistaminen. Tämä tarkoittaa myös resursseja.

Tavoite on myös ohjauksen kysymys eri kouluasteiden näkökulmasta.

Tavoite 48

-

Lisähuomioita tavoitteesta 48

Tavoitteessa on tarkasti kuvattu myös toimenpiteet. Resurssit on kuitenkin huomioitava. Huomioitava esim. Digivisio 2030 -kytkentä.

Tavoite 49

-

Lisähuomioita tavoitteesta 49

Korkeakoulut edistävät kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta. Luokittelu eri ryhmiin kapeuttaa näkökulmaa. Lainsäädäntö on pohja koko saavutettavuussuunnitelmalle. Sanamuotoa tarkoituksenmukaisella tavalla, tulisi tarkentaa, että noudatetaan.

Lähtökohtana on ihmisoikeussopimus - YK:n vammaissopimus on yksi saavutettavuussuunnitelman taustalla oleva velvoittava taustasopimus. Vammaiset eivät ole erillinen luokka vaan kyse yhdenvertaisuuskysymys, ihmisoikeusperusteisuus.

Tavoite 50

-

Lisähuomioita tavoitteesta 50

Tietoisuuden lisääminen on tärkeä, mutta tämä ei lisää vielä yhdenvertaisuutta.

Lausunnonantajan muita huomioita luonnoksesta

ESOK-verkosto pitää suunnitelmaluonnosta tervetulleena avauksena määrätietoiseen korkeakoulutuksen saavutettavuuden edistämiseen. Luonnos avaa saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden monia näkökulmia ja tuoretta tutkimustietoa, joten monialaiselle yhteistyölle on hyvät edellytykset. Vastaavasti tavoitteiden runsaus ja monitasoisuus tuovat omat haasteensa kokonaisuuden hahmottamiselle. Yksittäisistä näkökulmista soisimme lisähuomiota etenkin mielen hyvinvoinnin ja oppimisen vaikeuksien kysymyksiin.

Eskola Seija

ESOK verkosto - ESOK Esteettömän ja saavutettavan korkeakouluverkoston edustajat